

„Edinost“

znanja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino se plačevati naprej. Na
vsako brez priložene naročnine se
ne odira.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
sredne številke po 6 stotink (3 avt.);
v Trstu pa po 8 stotink (4 avt.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

Se računajo po vrstah v petito. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Bokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nad-tr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Druga železniška zveza s Trstom.

Gospod stavbeni svetnik I. Rybář, oče našega dra. Otokarja Rybář-a, je imel te dni v »društvu arhitektov in inženjerjev za kraljevstvo Češko« v Pragi velezanimivo predavanje o drugi železniški zvezi. Iz tega predavanja posnemamo:

Trideset let je že, odkar je vprašanje druge železniške zveze s Trstom na dnevnem redu. Zastoj so bila vsa prizadevanja za rešitev tega vprašanja. Vzrok temu so bili očitno oziroma na južno železnico in nje blizu-monopol. Zgodovina avstrijskih železnic kaže, da se je gradnja istih začela po zasebnikih; kmalo na to pa je vlada vzela isto v roke in jo je nadaljevala energično. Še le v letu 1854 je vlada vsled finančnih kalamitet začela pogajati se s ptujimi družbami za prevzete železnice in je del istih tudi prodala neki francoski družbi. Kako dobre kupčije je delala neka teh družb, kaže okolnost, da je že v letu 1866 plačala 9-64 odstotkov dividende. V letu 1856 je prodala vlada zopet del svojih železnic in je nadaljevala s tem tudi v naslednjih letih. V letu 1858 so začeli pogajati se radi prodaje južne železnice in prodaja se je izvršila še v istem letu. In sicer neki družbi, katere člani so bili izlasti Francozi in Italijani.

Govornik je na to pojasnil pogoje prodaje in je dokazal, kako neugodni so bili isti za našo državo. Navel je tudi značilni moment, da je južna železnica še danes na dolgu državi z gotovim zneskom. Polagoma je dobila ta železnica v svoje roke vse poti, ki vodijo na jug in do morja in s tem je dobila — monopol. Večino obilicij ima neka kapitalistiška trdka. Južna železnica se je vsikdar znala odtezati kontroli države glede čistega dobička. Sedaj gleda južna železnica zopet, da bi se koncesija podaljšala.

Na to je govornik podal zgodovino prizadevanj za drugo železniško zvezo s Trstom. Že s cesarskim sklepom od 7. februarja 1868 je bil dan na adresi mestnega sveta tržaškega in deželnega zbora goriskega odgovor, da je direktna zveza točak Celovec in Beljak s Trstom potrebna. V zbornici poslancev je prišlo tržaško železniško vprašanje leta 1868 v razpravo in je bila vlada pozvana, naj kakor hitro možno predloži načrt

zakona, po katerem naj se izvede nadaljevanje v Beljaku stekajočih se železniških črt v zgornjo Italijo in do Adrijskega morja v tistih smerih, ki bi najbolj odgovarjale interesom industrije in trgovine v Avstriji. Vsled te resolucije je bil že leta 1869 v neko vladno predlogo vsprejet pasus, tihoč se zveze v Beljaku stekajočih se železniških črt s morjem.

Naslednje leto je bila predložena vladna predloga, ki se je bavila z napravo železnice od Trbiža preko Predela v Gorico na državne stroške, ali ni prišla v razpravo, kakor tudi ona ne iz leta 1872. V letu 1874 je vlada napravila nov poskus s predlogo o predelski železnici od Trbiža do Gorice, a je umaknila zopet to predlogo, ker jo je železniški odsek odklonil.

V letu 1883 je bila sklenjena nova resolucija, ki je pozivala vlado, naj takoj zaprične s potrebnimi studijami za končno rešitev vprašanja, na kakov način bi se napravila samostojna zveza Trsta z Rudolfovo železnico. V letu 1885 se je sklenila še ena nadaljnja resolucija in so se ob enem vladi dovolili krediti za proučevanje posamičnih variant. (Govornik je tu pojasnjeval vse te variante.)

S prvega niso imeli vojaški krogi nikakih prigovorov proti zvezi ob mejah; danes pa se jim to ne vidi dopustno iz strateških razlogov, zбоk česar se je črta morala odmakniti proti Celovecu.

Govornik je izjavil, da ni vojaški strokovnjak in da torej ne more razpršiti bojazni, ki so bile tu odločilne — ali njemu samemu se vidijo neopravičene. Neki prijatelj njegov, stavbeni svetnik na Tirolskem, je izjavil v neki brošuri, da je že čul toliko strateških razlogov pro in contra, da mora misliti, da bi bilo najbolje, ako bi se ne ozirali nanje.

Govornik se je bavil potem z varijanto, za katero se je odločila vlada in je pojašnjeval posamične dele iste. Na tej varijanti treba sezidati 209 kilometrov nove železnice. On se ne more posebno ogrevati za to vsprejeto črto in meni, da bi bilo možno napraviti primerno zvezo, in sicer do Mangartove železnice. Od vlade akceptirana varijanta bo zahtevala 34 milijonov goldinarjev več, nego bi zahtevala ta, katero priporoča govornik.

Za Čeha bo nova črta za 111 kilometrov

krajša. Zбоk tega se nadeja vlada, da se prevažanje blaga pomnoži. Govornik pa nima te nade.

Na to je govoril podrobno o severni železniški črti. Za to je bilo 12 variant. O proučevanju istih se je pokazalo, da je ona čez Gastein najprimernejša in ta bo tudi izvoljena. Zveza Trsta z nemško državo bo s tem za 246 kilometrov krajša. Da si si je Trst nekdaž želel te zveze, izjavlja sedaj, da ne dovoli nobenega prispevka.

Govornik je zaključil z željo, da bi spor, nastali na Češkem radi vodnih cest, skoro poravnala druga železniška zveza s Trstom.

Na ta izvajanja je načelnik društva arhitektov in inženjerjev na Češkem, cesarski svetnik inženjer Jahn, reagiral v daljšem govoru in na interesanten način ter hočemo jutri posneti tudi ta izvajanja.

Slovensko gledališče in njega neprijatelji.

(Dopis iz Ljubljane.)

Izvestni ljudje so poslali te dni v svet jako neumestno in za narodni zavod — slovensko gledališče — skrajnje žaljivo poročilo o razmerah pri ljubljanski slovenski operi. Tu se govori o »prodajanju«, sramotni hiši, strasti in pohoti ter o peganjanju ter se namiguje, da v slovenskem gledališču vladajo prav židovske razmere.

Z najkompetentnejše strani sem informiran, da na vsem tem očitaniu ni niti trohe resnice. Ljubljanski listi so že umolknil, da se stvar poleže in uravna sama, ali drugim potem se vendar pogreva škandal iznova, a docela neresnično, lažljivo, perfidno.

Dve pevki zbora sti bili odpušteni od odbora — ne od kapelnika! — le iz finančnih in pa disciplinarnih ozirov. Ženski zbor je štel letos 14 pevk, t. j. štiri več nego lani, kar je za blagajnico znaten obitek. Zato sta se dve nepotrebnosti pevki odpuštili. Moški zbor je začel štrajkati brez vsakih prejšnjih pogajanj z odborom. Izostal je brez vsakega obveščanja odbora ter kratko naznanil kapelniku, da ne poje več dotedaj, ko bodeti odpušteni pevki sprejeti zopet. To pa je eklatanten slučaj kršenja pogodbe, discipline in subordinacije! Značilno na vsem pa je zlasti to, da pevke niso štrajkale, dasi

bi bilo naravno, da se one potegnejo za odpušteni kolegiji. Štrajkali so — kakor rečeno — pevci. Vzrok seveda je vendarle razumljiv, čisto naraven, saj kri ni voda! Po Ljubljani se je raztrosila vrhu vsega še govoriča, da sti bili oni pevki odpušteni radi nekih osebnosti, radi sovraštva itd. Preiskava pa je dokazala, da ni bilo niti sence osebnosti in nobenega dejstva, ki bi dokazalo sovraštvo, strast in peganjanje, ter da so bile vse tiste odijozne novice iz trte izvita laž. To so potrdile dne 3. t. m. v gledališki pisarni zaslišane prizadete tri pevke, ki so izjavile, da se jih ni žalilo niti z najmanjšo besedo niti z dejanjem, nikdar in nikjer ter od nikogar.

S tem je vsako očitjanje in umazano govorjenje izpodbito in ovrženo docela prav od onih gospic, radi katerih se je bil uprizoril štrajk. Odbor dramatičnega društva je odpušteni pevki zopet vsprejel v zbor. Ni storil tega radi nečuvnega terorizma, ampak z ozirom na gledališko občinstvo in na narodni značaj zavoda, katerega ne sme slabiti nič. Samo, da se more vršiti reperteor nepretrgoma in redno dalje, in da se društvu ne bo moglo zopet očitati, da se odrinjajo »domače« moči, a nastavljajo tuje, samo zato je odbor odnehal in vsprejel iznova nepotrebnosti pevki. Odbor dramatičnega društva je v »Slovenskem Narodu« pojasnil velike težave, katere ima z zborom leto za letom. Gaža se je letos skoraj vsem pevkam in tudi nekaterim gospodom zvišala; zbor dobiva za sodelovanje v spevoigranah še posebne honorarje (à 1 krono) ter ima vrhu tega še to dobroto, da dobiva za se in za svoje brezplačne vstopnice v slovensko in celo v nemško gledališče. Ako se pomisli, da vsaki člen zbora dobiva za 5—7 predstav na mesec in za svoje skušnje, ki se vrše k večjemu 1 uro in pol na dan, poprečno 25 gl. d. na mesec, potem se mora priznati, da ima zbor izredno lep postranski zaslužek za jako majhen trud! Pač zasluži marsikdo v par urah pri gledališču »po strani« več nego v svoji celodnevni naporni službi. Obžalovati je zatorej prav zelo grdo hujskanje proti slovenskemu gledališču in proti poštvalnemu odboru. Potuha tu ni niti umestna niti rodoljubna! Nadejati se je, da bo poslej mir ter da bodo vsi operni člani delovali v redu za vedno večji prosep slovenske opere, ki

PODLISTEK.

20

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevle Bukovič. —

— To mi jako laska, ako nosim podobo dobrega človeka — je menil Edvard skoro najivno in smehljaje se. In potem je vprašal nepoznanca;

— Oprostite tudi vi moji radovednosti! Vi ste gotovo stalno nameščeni tu, ker vaša obleka ne kaže, da bi bili prišli od daleč.

— In vendar sem prišel od precej daleč. Glede svoje malce nemarne toalete vam morem dati pojasnilo, da so me velenujni posli z vso naglico odgnali od doma in mi niso puščali ni toliko časa, da bi se tako opravi, kakor bi se spodobilo... Vso noč sem jahal.

Torej tudi ta je prišel sem po nujnih, velevažnih, silnih opravkih, prav kakor jaz — si je mislil Edvard.

Bila je torej nekaka sličnost položaja med obema neznanima si novima znancema in zaupljivost na obeh straneh je rastla bolj in bolj.

Tujec je prašal Edvarda:

— Oprostite, vi ste gozdni oskrbnik? Tako sodim vsaj po vaši obleki.

— V službi grofa X sem.

— Morda gojzdnega oskrbnika sin, kajti lice vam je še lepo in evetoče.

— Da in ne. Jaz sem najdenec in krvnega očeta svojega nisem poznal. Vsmiljenje božje pa me je privedlo v hišo človeka, ki mi je bil res pravi drugi oče. In ta blaga duša je res gojzdnega oskrbnik in jaz sem — njegov sin. Izredil me je, vzgojil me je in izuril me je z vso skrbjo, da bi me tudi krvni oče ne mogel boljše...

Ptujec je slušal pripovedovanje Edvardovo s tako radovednostjo, da se je Edvardu skoro čudno zdelo. Ni mogel prav umeti in si ni znal tolmačiti takega zanimanja zanj od strani človeka, ki ga ni še nikoli videl v svojem življenju in ki vendar ne more imeti nikakega interesa na njegovi usodi.

Ptujec je menda zapazil, da je Edvard nekoliko osupnil in bal se je morda, da bi v mlademu možu mogla navstati bojazen in dvom, da on (tujec) kaj slabega namerja. Za to je izgovoril najiskrenejim naglasom:

— Gospod, prosim vas oproščanja, jaz sem vam morda siten in nadležen. Umejem vas, ako se vam moje vedenje nekoliko

čudno zdi. Ali vzrok mojemu zanimanju za vse, kar ste mi dobrohotno navedli do sedaj iz svojega življenja, sem vam že razodel... Morda je to nekoliko otročje. Ali pomislite: sree imam v sebi, čuteče sree, sree, ki je nekda silno ljubilo, sree, ki ne more pozabiti, sree, ki se rado potaplja v spomine! In kako žalostni in ob enem sladki so ti spomini za-me! Vidite, ko tako-le sree prekipava, kadar se mu obnovlja, kar je bilo, tedaj človek rad postaja otročji in si snuje kombinacije, tudi najneverjetnejše, najnezmislnejše... Rekel sem vam bil torej že popred, da mi poteze v vaših licih vzbujajo drage spomine iz minolih časov. To me je prevzelo in postal sem malce bolj beseden in zgovoren, nego bi se spodobilo pred človekom, katerega vidim sedaj v prvo v življenju svojem.

Toplota in pa iskrenost, s katerima je ptujec govoril te besede, sta popolnoma pragnala prejšnjo meglico, ki je bila navstala v razmišljanju Edvardovem ozirom na morebitne zle nakane tujca. Zato je odgovoril istotako toplo in iskreno:

— O prosim, prosim! Saj jaz nimam vzroka, da bi kaj skril iz svojega življenja. Nikogar se nimam bati — razum Boga — in radi ničesar... Pa saj je človeku tudi laglje pri duši, ko ga tarejo skrbi, ako je svoje

sree razkril drugemu človeku, o katerem se mu zdi, da mu sme zaupati... in meni se zdi, da vam smem zaupati! — tako je vskliknil Edvard nenavadno prisrčno.

Nepoznana sta si bila — tujec, in vendar sti se njuni duši instinktivno bližali jedna drugi; obema je bilo, kakor da vlada mej njima neko sorodstvo čustev... kakor da ju spaja neka tajna vez, nevidna sedaj še obema... Obema je bilo kakor da sta si nekako blizu... Oba sta imela občutek, kakor da je previdnost Božja hotela, da sta se sestala danes tukaj in da jima je ta dan obema usoden, visok mejnik mej prošlostjo in bodočnostjo.

— Torej mi dovolite in vas smem praševati dalje! je vskliknil tujec v nekakem blaženstvu.

— O, da, da! Vprašujte le svobodno in uverjeni bodite, da vam bom odgovarjal iskreno, odkrito, resnično in da je ne bo besede iz mojih ust, ki bi ne odgovarjala resnici. Saj sem vam že rekel in ponavljam, da se ne zavedam ničesar iz svojega življenja, česar ne bi smel vedeti ves svet in kar b. želel prikrivati iz katerega-koli vzroka.

(Pride še.)

e čast in ponos vsega naroda. Povsod treba pri nas požrtvovalnosti in samozatajevanja. Zlasti pa še pri tako važnem in narodnokulturnem zavodu, kakor je naše gledališče!

Prijatelj slov. opere.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 28. novembra 1901

Iz proračunskega odseka. Proračunski odsek je vsprejel v svoji večerajšnji seji točko »Direktni davki« in odbil Mengerjev predlog, naj bi se dohodki hišnega in zemljiškega davka višje proračunili. Vsprejela se je potem tudi postavka »Penzijski fond«. Finančni minister, pl. Böhm-Bawerk, je izjavil, da je vlada sestavila načrt za poplajšanje penzije udovam po takozvanem starem stilu; za to zloščanje bi bila potrebna svota 26 milijona kron; uvedenje tega zboljšanja pa je odvisno od tega, ako zbornica vsprejme zakon o davku na železnične vozne listke. Odsek je slednjč vsprejel postavko »uprava gozdarstva, domen in rudokopstva«.

Resolucija industrijalnega sveta — in postopanje industrijalcev. Ob zaključku predvečerajšnje seje je industrijalni svet, ki zbornoje na Dunaju, vsprejel sledečo resolucijo:

»Industrijalni svet stavlja do državnega zbora nujno zahtevo, naj z vsemi sredstvi, ki so na razpolago, skuša doseči delovanje zbornice. Industrija, trgovina in obrt in milijoni ljudi, ki se s tem ukvarjajo, morali bi z največjo skrbjo gledati v bodočnost, ako bi se parlamentarno delovanje zopet zaustavilo, ako bi se proračun ne rešil pravilno, ter ako ne bi se vsprejeli zakonski načerti, že predloženi državnim zbornici, ki so silne važnosti za domačo industrijo ter za gospodarske interese naše države«.

Kako se vsi zavedajo sedaj, da je nedejlovanje parlamenta škodljivo za državo, sedaj, ko so slučajno ravno Nemci pri polnih jaslih!! Kako upijejo sedaj vsi vprek, naj puste Koerberja na delu, ker vedo, da se isti trudi Nemcem na korist! Svoječasno pa niso Nemci poznali koristi države, ko je šlo za to, da se Slovanom odvzame zopet one mrvice pravice, katere so jim bile dovoljene pod Badenijevim in Thunovim ministerstvom. Takrat niso bili v nevarnosti državni interesi, kaj — nemški hinaveci?! Takrat vam je bilo vsejedno tudi če Avstrija gospodarsko propade in če se razbije na sto kosov! Najprej so vam bile vaše šovinistične, krivične zahteve in še le potem vse drugo! Sedaj pa, ko se vi mastite pri polnih Koerberjevih jaslih, sedaj naj bi bili Slovani »pametni« in naj bi žrtvovali svoje najvitalnejše interese na korist Koerberjevi germanofilski politiki! Slovani naj bi se sedaj ne brigali za to, kar so jim Nemci tekot stoletij odvzeli! Naj bi jim marveč velikodušno priznali lastninsko pravico na tem ter naj bi lepo delovali naprej na reševanju »državnih koristi«, ki pa so v resnici le koristi nemških šovinistov.

A to še ni vse; Nemci ne zahtevajo od Slovanov le toliko, da naj jih ne nadlegujejo radi tega, kar so si v minulosti od Slovanov krivično prisvojili, temveč zahtevajo v svoji nenasitnosti od Slovanov še novih velikih žrtev, med katerimi je najgorostasnejša zahteva po uvedanju nemškega državnega jezika!!

Ali preidimo h konkretnemu slučaju, ki se tiče resolucije industrijalcev! Nemški industrijalci se sedaj zgražajo nad položajem v parlamentu. A kdo je — poleg drugih — kriv, da so razmere v parlamentu došle tja, kjer se sedaj nahajajo? Niso bili morda ravno nemški industrijalci na Češkem oni, ki so materialno in moralno podpirali Schönere-Wolfov vsemensko propagando?! In ni morda ravno ta pangermanska propaganda dovela naše parlamentarno življenje na rob propada?! Da, da, zla dejanja se masčujejo in to občutijo sedaj na svoji koži tudi nemški industrijalci! Kar so iskali, to imajo sedaj! Nikar naj se ne jeze, če je kaša vroča, saj so jo — sami kuhali!

Protipruske manifestacije v Galiciji. Darovi, ki se nabirajo za družine zaprtih starišev poljskih otrok v Vrešnem, se množijo vedno bolj in dobivajo značaj narodne manifestacije. Lvovski mestni svet dovoli v ta namen 1000 kron. Sestal se je odlor dam, ki skliče za v ponedeljek shod poljskih mater, kateri shod bo protestiral proti zatiranju Poljakov na Pruskem.

Vojna v južni v Afriki. Z bojišča ni danes nikakih važnih vesti in stvari

se vlečejo naprej svojo pot; skoraj bi rekli v neizmernost. Angleži so preslabotni, da bi zatrli pogumne Bure, a Burov je premalo, da bi zapodili angleške rojčarje s svojega ozemlja.

Že nad dve leti traja ta uničevalna čuta človekoljubja in najprimitivnejši pravičnosti v obraz bijoča vojna, a vendar se še sedaj ne more z gotovostjo soditi, kakov bo njen zaključek in pa: kdaj pride. Že dve milijardi stane Anglijo dosedanje dveletno vojevanje, a zet angleškega ministerskega predsednika, lorda Salisburyja, je nedavno rekel v nekem govoru, da bo ista bržkone trajala še jedno celo leto! No, nekateri drugi angleški državniki menijo, da bo trajala še mnogo dalje. Koliko milijonov bo torej še požirala ta vojna, in ako se tudi Angležem konečno posreči, da bursko moč popolnoma vržejo ob tla: koliko milijonov bo še treba za pacifikacijo dežele in za popravno vse škode, ki jo je povzročila ta vojna?! Iz teh podatkov daje se sklepati, da bo ta vojna stala mnogo več, nego zadnja velika francozsko nemška vojna. Ali pa okupacija južnoafriških republik donese Angliji toliko koristi, da jo odškoduje za velike žrtve, katere je morala in bo še morala doprinesati za pridobitev teh dežel?!

Anglija, katere bogatstvo se dozdeva neizčrpno, se vendar čuti skoraj popolnoma onemoglo proti peščici Burov, katerim ni ostalo drugega, nego življenje in orožje. Velika ljubezen in zvestoba do svoje domovine ter nezlomljiva volja, da isto branijo pred nenasitnim Angležem do zadnje kaplje krvi, dajejo jim moč, da se morejo vsepešno braniti množestvilnega sovražnika, ki ima na razpolago vsa sredstva, razun dobrih, pogumnih vojakov.

Ali kaka armada naj bi bila ta, ki je sestavljena iz samih najetih in plačanih vojakov, katere vodijo po večini mladi neizkušeni častniki, ki so komaj prišli iz vojaških šol, nekateri njih pa celo le z vseučilišč in niso imeli prilike niti v to, da bi se vežbali na vežbališču, kamo-li, da bi bili kedaj gledali svojega nasprotnika na bojnem polju iz obraza v obraz?!

Zakaj pa se angležki velikaši in borzi-janci navdušujejo za nadaljevanje vojne, ko se o te vojne za Anglijo vendar ne more pričakovati posebnih koristi?! Tem angležkim kapitalistom je še celo po volji, da se ta vojna kolikor mogoče zavleče, ker čim dalje bo trajala, temveč bodo oni služili s preskrbljevanjem raznih potrebščin za vojsko. Kaj njih briga, ako Anglija tudi gospodarsko propade, le da si oni pri tem polnijo svoje nikdar polne žepce... Oni bodo imeli dobiček, angležki narod pa bo moral to plačevati se žrtvovanjem svojega blagostanja.

Tržaške vesti.

Onim učiteljsčnikom iz Kopra, ki so odšli na svoje domove, svetujejo dobri jim prijatelji, naj se povrnejo v Koper in naj začno obiskavati pouk. Uverjeni naj bodo, da niso zapuščeni. Samo to zahtevajo od njih prijatelji, naj se pokore dobrohotnim nasvetom.

Odprta groba. Pregarjala ga je neka tragična usoda. Blaga duša je bil — pravi dobričina. Srajeo bi bil dal s sebe, ako bi vedel, da s tem osreči bližnjega. Sama do-brota in »postrežljivost« ga je bila do vsakogar. Sam pa ni mogel priti do sreče. Nikomur ni sicer dano, da bi prišel do absolutne sreče; ali njemu ni bilo dano niti toliko, da bi prišel do relativne zadovoljnosti in do miru. Še le pred kakimi dvema leti je kazalo, da je mileja zvezda posvetila tudi na njegov prag! Sklenil je bil dosmrtno vez z dobro ženo. Kako iskreno smo mu častitali vsi, kako smo vsi želeli iz sreča, da Bog blagoslovi to zvezo... Ali bil je le meteor; zablestel je, da je dobri mož mogel videti v bodočnost zadovoljstva — zablestel, utonil in — nastala je tema!! Grozna tema. Njemu, ki ni sovražil nikogar, ki se ni srdil na nikogar, ki je bil tip skromnosti in na katerem ni bilo opaziti nikdar viharjev strasti: njemu je na pragu do zadovoljstva — duh potemnel! To je bil tako-le en izgled neizmerne tragike iz življenja človeka....

Trpel je, mnogo trpel, duševno in v zadnje čase tudi telesno. Predvečerajšnjim je — dotrpel. V blaznici v Ljubljani ga je Milostni rešil iz tega trpljenja.

Skromeč človek je bil Ivan Dolenc, uslužbenec južne železnice, soustanovitelj

pevskega društva »Kolo«, njega bivši predsednik in potem mnogoletni odbornik, skromen, ali vendar znana prikazen v našem narodnem in socialnem življenju. Tako znana, da je imel menda blizu toliko znancev, kolikor je zavednih Slovencev v Trstu! In med njimi ga menda ni bilo, ki bi ga ne imel rad. Smrt je prišla pokojniku kakor odrešiteljica, ali vendar smo uverjeni, da je postalo milo pri sreči vsakomur ob vesti, da se je Ivane poslovil za vedno. Izlasti društvo »Kolo« je dolžno, da mu evetje hvaležnosti v obili meri trosi na grob... On je živel za to društvo, oklepal se ga je z uprav idejalnim navdušenjem in sree bi bil iztrgal iz prsi za to društvo! »Kola« in Kolašev si skoro nisi mogel misliti brez Ivana Dolence.

Pa tudi sicer se je z vso dušo zanimal za vse, kar je v zvezi z našim narodnim življenjem in presrečen je bil, kadar se je mogel kje pokazati koristnega.

O njem lahko rečemo, da je storil vse, kolikor je mogel. A kdor je storil toliko, kolikor je mogel, je storil — vse.

Vječnaja mu pamjat! Blag spomin pokojnemu Ivanu Dolencu!

V Podgori pri Makarski v Dalmaciji je umrl minoli terek gospod Ivan Jakič, oče gospoda Ante Jakiča, urednika lista »Pensée slave«. Pokojnik je bil 83 let star. Gospodu tovarišu Jakiču izrekamo iskreno sožalje.

Knez črnogorski Nikola je došel večeraj zjutraj »ineognito« v Trst. Sinoči se je že odpeljal v Italijo.

Naš dični umetnik Paško Vučetič se odpelje nocoj v Rim. v svrhu nadaljevanja svojih umetniških studij. V Rimu ostane kaki dve leti. Mnogo obetujočemu umetniku želimo srečno pot in popolnega uspeha.

O slovenskem političnem življenju. »Naša mladina se vzgaja v tujem jeziku, v tujem duhu. Ali se more, kdor je količkaj praktičen dušeslovec, čuditi, če je vse naše slovensko javno življenje tako klaverno? Nikjer ne vidimo nič harmoničnega, nikjer ne zapazujemo pravega energičnega stremjenja k enotnemu smotru, k skupnemu idejalu. Potapljamo se v malenkostih; naše najboljšje moči se potrošajo v strankarskih prepirih.

Kje so naši veliki ideali, naši višji kulturni cilji? Kje je združena Slovenija? Kje je slovensko vseučilišče?

Stara šara!...

To je torej, kar smo hoteli reči: širšega obzorja nam treba. In to obzorje se pridobi po širokem svetu. Naša akademjska mladina naj prestopi v bodoče češče avstrijske meje! Naj se povrača s tujih univerz s širokim duševnim obzorjem, z nepokvarjenim slovenskim sream, z ojeklenjenim značajem trz energično voljo. Potem se povzdigne tudi nivo našega javnostia.

Ne ustrašite se, gospod urednik! Ne bojte se, da bi Vas radi teh besed zopet z leve in desne napadali! Teh besed ni pisal kak »samopasni« tržaški »solzar«; te besede so bile marveč napisane v Ljubljani, natisnjene v listu, ki izhaja v Ljubljani in sicer v isti tiskarni in pod istim upravnim števkom, pod katerim stoji tudi Vaš dobri prijatelj »Slovenski narod«. To rezko kritiko o slovenskem javnem življenju, to odločno obsojanje znanih strankarskih preprirov in to očitanoje pomanjkanja širšega obzorja in prave energije je objavil »Ljubljanski Zvon« v svoji julijski številki tega leta; a napisal je one besede eden naših največjih pesnikov, mož, ki živi v Ljubljani in ki vživa vsaj v liberalnih krogih do sedaj splošno spoštovanje.

Nam očitajo vedno, da ne poznamo kranjskih razmer; temu možu pa kaj takega vendar ne bodo hoteli očitati. Gospodje v Ljubljani so se bahali, da dobivajo iz Trsta pisma, v katerih se obsoja tržaška politika in odobruje njihovo postopanje. Pozivali ste jih Vi, g. urednik, naj objavijo ta pisma, seveda s polnim imenom, kajti sicer bi lahko zlobni ljudje sumili, da so taka pisma skovana ad usum Delphinia v uredništvu dotičnega lista samega. Takega pisma do sedaj niso objavili; za to jih pa mi sedaj opozarjamo na zgornje besede, da-vidijo, kar smo mi že zdavnaj znali, da se tudi v Ljubljani ne strinjajo vsi s takimi razmerami in da tudi v Ljubljani ne smatrajo proste psovke za pravi izraz »energične« politike in še manje za zadnji cilj in ideal naše slovenske politike.

»Solzar«.

Kako tolmačijo slovenski socialno-demokratski voditelji internacionalni-

zem! S Krasa nam poročajo o klasičnem slučaju »internacionalizma« naših socialno-demokratskih voditeljev. Znani Kopač čutil se je razžaljenega, ker je neki Kraševce ostro kritiziral njegovo delovanje mej revnimi delavci. Vložil je tožbo na sodišče v Sežani in aicer, kakor pravi socialist, ki je privičen vsem narodnostim torej tudi lastni, — v nemškem jeziku!! Slovenec, g. Kopač, toži slovenskega Kraševca (drugič nego slovenskih do sedaj ne poznamo še) na sodišču, ki uraduje za izključno slovenski okraj tudi res skoraj izključno slovenski — a toži v jeziku, ki je prebivalstvu tega okraja tuj in neznan.

Ta faktum nam jasno dokazuje, kako si oficijelni socialisti razlagajo »internacionalizem«, namreč kakor zatajevanje in zaničevanje lastne narodnosti v prid gospodujočega naroda.

Zares divna ilustracija tolikokrat premevanih socialističnih fraz o enakosti vseh narodov in o varovanju slabjših proti močnejšim.

Ali pa spada mej socialistične dogme tudi to, da se mora tožiti v jeziku, ki je obtožencu neznan, da se ne bode mogel proti obtožbi braniti?!

O tem in onem. Pod tem naslovom smo prejeli iz Ljubljane: »Veseli se, Slovenija, dan tvojega vstajenja je prišel. Raztrgala si verige, ki so te oklepale toliko let...! Osramočeni so tvoji sovražniki, ki so trdili, da si rodila premalo sinov, da bi se skupno mogli narod imenovati! Veseli se pa tudi ti, majka Slava! Kajti Slovenec ni med tvojimi otroci najzadnji!«

Tako sem vskliknil, ko sem izvedel, da so se združili vsi voditelji Slovenije, sedanj in bodoči, in da so jim bratsko pristopili na pomoč vsi Slovani vse Avstrije!!

Naša vlada je sicer jako skromna, kadar deli Slovanom, kar jim gre po načelu enakopravnosti. Vendar ne bi bil nemožen nikak preobrat. In česa je treba k temu preobratu? Nič drugega, nego da se avstrijski Slovani združijo in drug drugemu pomagajo! To je jedini pot, po katerem moremo Slovani — in tudi mi Slovenci, kajpada! — kaj doseči, kar nam bo v korist.

Jaz sem bil dozda, kar se tiče našega narodnega gibanja in naše narodne prosvete, strašen pesimist. Saj je vse kazalo, da gremo rakovo pot in čez kakih dvesto let, sem si mislil, ne bo duha ne sluha več o kakih Slovenceh. Ljudje bodo pač čitali v starih knjigah, da je nekda živel narod, ki se je znal hrabro boriti za svoje pravice, kakor nihče drug, a vse brez uspeha.

Zdaj sem drugačnega menenja. Torej vendar ne zaspimo popolnoma — — — Dovolj dolgo smo spali, dovolj dolgo prenašali tujo butaro. V »jednakopravni« Avstriji se spodobi tudi Slovincem univerza, če hoče Avstrija, da jo imenujemo »jednakopravno«!

Čudno se pa meni vsejedno zdi, današa vlada ukazuje častnikom učiti se ruščine, med tem ko se n. pr. dijaki ljubljanskih gimnazij ne smejo udeleževati ruskega kručka! Smešno res! Ali je morda nevarnost, da se v dijaških sreih pojavi ideja panslavizma? Le brez skrbi za to! Zapomniti si je pa tudi treba: prepovedan sad diši, torej se dijaki toliko rajši učé bratskega nam jezika.

Ljubljancem ne zmanjka humorja. Le berimo sobotna pisma v »Narodu« in smeh nas posili na vsaki način. Poslušajte n. pr.:

— Polagoma postanemo tudi Slovenci praktični, in se ne bomo strahopetcev igrali kakor tisti ribniški konj, ki se je električnega voza bal, dokler ga ni dal kmet sprovesti k vozu češ: Füks, le paglej si ga, saj ni pašist, pa pameten bodi! — — —

Česa nam manjka torej še v Ljubljani? Električno železnico imamo, žabjek in Križanke so nove, nov most imamo, »Slovenec« in »Narod« se zadnji čas prav malo pikata, za univerzo se pulimo in kakor se kaže, jo naposled vendar dobimo per tot discriminarum — mein Liebechen, was willst du noch mehr?

Morda, predno se zopet vidimo, bomo že Slovenci na trdnem, da dobimo univerzo. V to pomozita Bog in sloga!!

Pavliha.

Primorski vladni sistem na učiteljskem v Kopru. Prejeli smo: Dovolite mi, velečenjeni gospod urednik, da spregovorim še par besed o vladnem sistemu na učiteljskem koperskem. Že v svojem prvem dopisu sem bil omenil, da vlada dosega svoje znane na-

mene na tem slovensko-hrvatskem učiteljsku že s tem, da je istega namestila v Kopru ter da ga tam trdovratno vzdržuje, da se slovenska in hrvatska javnost, časopisi in zastopniki ne prenehoma, že leta in leta, da, že od tedaj, ko je bilo učiteljske ustanovljeno, pritožujejo proti temu!!

Ali tudi s tem se ne zadovoljuje vladni zistem, kateremu sta najtrdnjša stebra Klodič-Markelj, tudi tako se vlada še boji, da bi z učiteljske došli — predobri učitelji, da bi se slovan-sko ljudsko šolstvo, in žnjim tudi slovansko primorsko prebivalstvo, preveč povzdignilo, preveč razvilo! Zistem se poslužuje še hujšega sredstva, da ovira pravi napredek našega dijaštva v Kopru. Način imenovanja učitelja Pribila učiteljem slovenske na koperskem učiteljsku, način, kakor je bil opisan v cenj. »Edinosti«, poklical mi je v spomin poglavje o kreaturah, s katerim poglavjem so dobro znani gospoda, ki imajo osodo tega nesrečnega učiteljske v svojih rokah.

Ni zadosti še to, da se slovenski profesorji le težko odločajo, podati se v raztrgano kopersko gnezdo, ne, marveč odločilni činitelji se trudijo, da odvrčajo od tega učiteljske še iste profesorje, ki se vendar le odločijo poskusiti srečo v Kopru. To nam dokazuje Pribilov slučaj. Dva gospoda z absolviranimi filozofskimi študijami sta hotela priti na izpraznjeno mesto učitelja slovenske na učiteljsku v Kopru, a v Klodič-Markeljevih očeh nista našla milosti, pač pa se je to mesto oddalo učitelju, ki ima samo skušnjo za poučevanje na ljudskih šolah. Zakaj to? Zato, ker gospoda, ki vladajo ta zavod, nečejo dobrih učnih moči, in — značajev, pač pa ljudi, ki bodo plesali, kakor jim bodo piskali od zgoraj. Jaz nočem ni za trenotek sumiti o zmožnostih gospoda učitelja P. in mu nikakor ne zavidam, da se je povzpelo višje, nego se morejo splošno povspeti njegovi tovariši, ali učitelji, ki so se povzpeli na tako mesto, ne morejo nikoli tako samozavestno nastopati, kakor sme in more nastopati oni, ki ima za tako mesto legitimno pravico. Učitelja se na takem mestu samo trpi, dokler je poslušno orodje oblasti, dočim si more profesor v skrajnem slučaju poiskati mesto na kakem drugem zavodu. Zato je pa lahko učitelj največji talent, najboljši značaj, ali ne sme se ganiti tam, kjer ga le trpi po milosti, ne more se postaviti po robu onim, ki ga lahko vsaki hip pošljejo tja, od koder so ga pozvali. Po tem principu se povsod vzgajajo poslušna orodja! In kaj pomenjajo taka orodja v rokah, ki našemu narodu niso dobrohotna, tega ne treba razlagati nikomur.

Ponavljam trditev, ki sem jo bil izrekel v svojem prvem dopisu, da, dokler bosta učiteljske v Kopru vladala gospoda Klodič in Markelj in dokler bo isto tam, kjer je sedaj, ne more slovensko in hrvatsko prebivalstvo na Primorskem pričakovati ničesar dobrega od istega.

Slovenskim in hrvatskim učiteljskim kom pa morem zagotoviti, da sem čul iz do-brega vira, da prijatelji naši in njihovi delujejo vestno v zboljšanje sedanjih neznosnih razmer.

Geslo vsega slovanskega prebivalstva na Primorskem v tej stvari mora biti: »Sloven-ski in hrvatski oddelek učiteljske za Pri-morje mora se premestiti čimprej iz Kopa v Trst!«

Učitelj in bivši gojenec koperskega učiteljske.

Iz-pred porotnega sodišča. Razprava, ki se je imela vršiti včeraj pred tukajšnjimi porotniki proti izdajci Ivanu Krstiću, se je na željo tožitelja odnesla za prihodnje zasedanje,

Mi bi želeli, da bi gosp. tožitelj umaknil tožbo. Ne želimo tega morda iz obzirov do tožence. Kdor je tako nizko pal, ne zaslu-žuje več nikakih obzirov. Ali tožitelj naj sluša naš nasvet iz ozirov — do sebe. Krstić ne more dati več nikomur zadoščenja, **kakor tudi ne more nikogar več žaliti!!** On nima ničesar več zgubiti, pač pa more dobiti prilo-žnost za kak enen triuml, s katerim bi po-tem še bolj hujškal svoje usmiljenja vredne prodance. Gosp. tožitelj naj sluša besede »Naše Sloge«:

Mi obžalujemo iskreno one, ki se ho-dijo pečat s tem odpadnikom našega naroda. Obžalujemo jih tem bolj, ker ne vedo, da odpadnik pride pred italijanske porotnike v Trstu, ki bi tega plačanca laške gospode ute-gnili vzeti v svojo obrambo — brez ozira na to, ali je kriv, ali ni kriv.

Gorjé njemu, ki hodi pred italijanske porotnike v Trstu, a blagor Italijanašem in njihovim prodancem a la Krstić!

Drobne vesti. Pes je nevarno ugriznil včeraj mehanika Josipa Mainardi, stanujočega pri sv. Jakobu. Prvo nujno pomoč je ranjenec dobil na zdravniški postaji.

Nesreča na delu. 20-letni Anton Taverna, stanujoči v ulici S. Francesco, je moral sinoči iskati zdravniške pomoči, ker si je na delu nevarno ranil roko.

Burja je vrgla včeraj na tla 34-letno gospo Emilijo Amadari, ki je nastanjena v hotelu »Evropa«, tako nesrečno in nevarno, da je morala — vsa ranjena — gopa iskati zdrav-niške pomoči.

Aretiranja. Sinoči je bil aretiran v ulici Arcata 42-letni težak Jurij V. iz Trsta radi nekega kaznjivega čina. Odvedli so ga v ulico Tigor.

Radi vagabundaže je bil aretiran včeraj 23-letni Ivan V. Pri njem so našli neki po-narejeni potni list.

Aretirali so včeraj 18-letnega, policiji že dobro znanega Josipa C., ker je še dne 30. oktobra t. l. g. Ani Montanari, stanjoči v ulici Scalinata, nekaj ukradel. Josipa C. so odvedli v zapor.

Aretiran vojaški begun. Sinoči je policijski oficijal Schubert aretiral v ulici S. Cipriano 24-letnega vojaškega begunca Frana K. iz Idrije. Fran K. je namreč leta 1899 pobegnil od vojakov in od takrat se je vedno skrival. Izročili so ga vojaški oblasti.

Dražbe premičnin. V petek, dne 29. no-vembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled aarredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za ci-vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Crosada 2, zrealo in stojalo; ulica S. Marco 22, hišna oprava; ulica del Lloyd 12, hišna oprava; ulica Commerciale, sve-tiljke in mehanični predmeti; na Korzu 1, hišna oprava; ulica Zvezuoni 3, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 2°. ob 2. uri popoldne 5° 3 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.1 — Danes plima ob 9.39 predp. in ob 11.55 pop.; oseka ob 1.14 predpoludne in ob 5.15 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Za širjenje italijanščine na Reki. V italijanskih reških listih je čitati, da tamošnji italijanski prvaki namerjajo usta-noviti neki italijanski list (a la »Piccolo«), da bodo lažje italijanizirali tamošnje Hrvate. Urednika si baje naroči iz Italije. (Tako bo najboljše, ako si moža naroči iz prve roke. Op. stavčeva.) Ker vidijo, da ne gre tako lahko poitalijančiti reške Slovence, skušali bodo italijanskimi listi. Upamo, da se jim njih namen ne posreči.

× Stara mati — dovilka svo-jega vnuka. V »Naši Sloge« čitamo o nastopnem nenavadnem slučaju: V neki župniji na Kopersčini se v neki slovenski rodbini dogaja čisto, da mora stara mati podojiti svojega malega vnuka. Mati otroka mora čisto v Trst po svojih opravkih, ka-mor prihajajo dan na dan ženske z mlekom. Od tu se vračajo še le popoldne, včasih še le proti večeru. Ob nenavzočnosti matere otrokove prevzemlje njena mati skrb za dete, a ta poslednja ima tudi malo dete. Tako doji stara mati istodobno sinčka in unuka, kar je vsakako redek slučaj, ker niste več posebno mladi ni ena ni druga mati.

× Konje za južno Afriko. Tedni je odplul z Reke parnik »Montfor«, ki je od-peljal Angležem v Afriko 870 konj nabranih po raznih krajih sveta.

Vesti iz Kranjske.

* Za veliki shod, ki bo v nedeljo v Ljubljani ustanovitvi slovenskega učiteljske v prilog, prinašata dva dnevnika navdušen po-ziv do meščanstva za impozantno udeležbo. Poziv zaključuje: »Na noge torej, delajmo — in doseči moramo, v Ljubljani mora stiti v najkrajšem času univerza!«

Posebej pa še prinašata poziv »več ljub-ljanskih obrtnikov in trgovcev« do vseh ljubljanskih trgovcev in obrtnikov, naj v nedeljo zapro svoje prodajalnice in vse obrti naj počivajo! Ker tudi na ta način da se mora manifestirati ta svečanostni dan.

Vesti iz Štajerske.

— Strahovito zločinstvo pred mariborskimi porotniki. Pred-včerašnjim se je pričela pred mariborskimi porotniki razprava proti posestnici Alojziji Germi iz Slavčine pri Ptuj, ki je s po-močjo treh oseb svojega lastnega moža umorila, truplo skuhala, ga dala požreti svinjam in po-tem kosti sežgala. Z 32-letno Marijo Germi so soobtoženi njena 66-letna mati Marija Rantaša in njena brata, 38 letni glu-honemi hlapec Fran Lovrec in 21 letni hlapec Hole. Naval občinstva je bil tolik, da je ob-činstvo pritisnilo tik do obtožencev in do mize predsednika. Nekateri izmež občinstva so bili celo tako predrzni, da so se dotikali na mizi razpoložene obleke umorjenčeve.

— III. občni zbor akad. tehn. društva »Triglav« v Gradcu bo v so-boto, dne 30. listopada 1901 v društvenih prostorih ob 8. uri zvečer s sledečim vspo-redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva »Slovenija«. 3. Odborovo poročilo. 4. Poro-čila revizorjev. 5. Proračun. 6. Slučaj-nosti.

— Lex Stallner. Te dni smo bili sporočili po »Slovenskem Narodu«, da Kör-berjeva vlada misli predložiti v cesarsko odobrenje tako imenovano lex Stallner. Ako ta načrt res postane zakon, bi bili spodnje-štajerski Slovenci iztisnjeni iz prevažnih okrajnih zastopov, da si bivajo tam kompaktno in so med njimi, po mestecih in trgih, le male n miske oaze. Treba namreč umeti, kako so okrajni zastopi sestavljeni. Isti obstoje iz štirih volilnih kurij, ki so: kmečke občine, veleposestvo (nad 60 gld. direktnega davka) industrijalci, mesta s trgi. Prvi dve skupini imajo v mnogih krajih Slovenci v rokah in s tem tudi večino. Stallnerjev načrt pa boče stvar tako premeniti, da bodo v velikem posestvu volili tudi hišni posestniki iz mest in trgov, ako plačujejo nad 60 gld. hišno-razrednega davka, ne glede na to, če tudi so že volili morda kakor meščani ali industrijalci!! Na ta način bi meščani do-bili tudi veleposestvo v roke in z veleposest-vom večino v vseh okrajnih zastopih. Potem bi majorizirali kmečke občine.

Ta načrt je dež. zbor vsprejel in ne treba mu druzega nego cesarskega potrjenja. V oigled tej nevarnosti piše »Südsteierische Presse«: Sekirja je nastavljen na koreinsno drevesa in od cesarja Frana Josipa I., do-brotnege, pričakujejo, da izvede smrtni uda-rec. Še ni storjen odločilni korak, še ni po-deljena sankeija Stallnerjevemu načrtu, še niso zadnji ostanki svobodne samodoločbe Sloven-cev na Spodnjem Štajerskem konečno žrtvo-vani gospodstvaželnji izlajalski kliki, še je čas, da se občine, korporacije, polit. društva itd. bližajo vznjožu prestola s prošnjo: Vzvi-šeni monarh, opraviči tudi sedaj svoj pre-slavni naslov »dobrotnege« in zavrnj daleč od svoje prevzvišene osebe zahtevo, da bi storil krivico, kakor jo namerja famozna »lex Stallner!«

Brzojavna poročila.

Poskušnja vin v Pazin.

PAZIN 28. (P.) Prva javna poskušnja istrskih vin je bila odprta včeraj ob navzoč-nosti ogromne množice vinogradnikov. Izlož-nikov je 1500. Zastopana sta bila tudi Vod-njan in Rovinj. Tudi danes je bila udeležba ogromna. Poskušnja bo trajala do 4. de-cembra.

Lov na defraudanta Keeskemetyja.

PARIZ 28. (B.) Kakor javljajo iz Nizze, zasleduje tamošnja policija nekega včeraj tjakaj došlega ogerskega potnika, ki se iz-daje za Karola Czollaua in o katerem slutijo, da je identičen z defraudantom Keeskemety-jem, pobegnivšim iz Budimpešte.

Dijaško gibanje v Lvovu.

LVOV 28. (B.) Po nekem zborovanju dijakov, ki je trajalo do 3. ure po polnoči in na katerem so razpravljali o vprašanju ustanovitve maloruskega vseučilišča ter o pravdi v Gneznem, je skušalo veliko število dijakov oditi v ulico Mochazkega, kjer se nahaja nemški konzulat. Redarji pa so se jim postavili nasproti ter preprečili namerovano demonstracijo.

Nadvojvoda Fran Ferdinand v Nemčiji.

WILTPARK 28. (B.) Nadvojvoda Fran Ferdinand je ob 11. uri 33 min. predpol. s posebnim vlakom prispel semkaj in bil vsprejet od cesarja, ki je nosil avstro-oger-sko uniformo. Pozdravljanje je bilo posebno

prisrčno. Nadvojvoda in cesar Viljelm sta stopila v odprt dvouprežni voz ter sta se odpeljala v novo palačo.

Anglija in druge vlasti.

LONDON 28. (B.) Državni tajnik za vnanje stvari Landsdowne imel je v Darling-tonu govor, v katerem je omenjal tudi znani Chamberlainov govor in nevoljo, ki je nav-stala v Nemčiji vsled tega govora. Govornik je rekel, da ni našel v rečenem govoru ni-česar, kar bi bilo podobno kakemu žaljenju; on tudi ne veruje niti za trenotek, da bi bil Chamberlain imel namen žaljenja.

Landsdowne je nadalje izvajal, da so raz-mere Anglije do vseh vlasti prijateljske in zadovoljivega značaja. Vlada je s Kitajem v prijateljskih pogajanjih radi uravnave tr-govinskih odnosajev, in se Zjedinjenimi dr-žavami radi kanala Nicaragua. Vojna v južni Afriki napreduje. Izvajanja Campbel Banner-manna so sovražna in neresnična.

Darila vdove Kalister povodom smrti soproga Frana Ka'istra. Ravnokar, pred zaključkom lista, dozvajemo, da je velebla-gorodna gospa vdova Kalister povodom smrti svojega gospoda soproga velikodušno naklo-nila razne darove narodnim društvom. Obda-rovani so:

Delavsko podporno društvo . . .	3000 K
Tržaško podporno in bralno društvo	3000 „
Dijaška kuhinja	3000 „
Moška podružnica sv. Cir. in Met.	2000 „
Ženska podružnica sv. Cir. in Met.	2000 „
Dijaško podporno društvo v Trstu	3000 „
Trgovsko izobraževalno društvo .	3000 „
Tržaški »Narodni dom«	3000 „
Zavod sv. Nikolaja	500 „

Vse te svote so darovane kakor nedo-takljiva glavnica.

S temi darovi je veleblagorodna gospa najlepše proslavila spomin svojega blagopo-kojnega soproga ter je najprimerneje ustregla intencijam, katere je blagi pokojni izvajal vse življenje svoje. Bodi jej prisrčna hvala v ime ob lajenega — naroda!!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih to-varn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia

(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva tržaška tovarna

za posrebrnjevanje ogledal

Via Farneto št. 10 (uhod Via Gelsi).

Telefon št. 941.

Tovarna za ogledalne šipe

vseh velikosti, popravljanje po-

kvarjenih ogledal ter zboljšanje

po zelo ugodnih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Predsedništvo „Delavskega
podpornega društva“ v Trstu**
naznanja svojim udom, da je
ustanovnik tega društva, gospod

Fran Kalister

dne 27. t. m. zjutraj umrl.

Podpisani javlja tužno vest, da
je ustanovnik, večletni odbornik,
predsednik in podpredsednik pev-
skega društva „Kolo“, gosp.

Ivan Dolenc

dne 26. novembra v Ljubljani v
Gospodu zaspal.

ODBOR

pevskega društva „Kolo“ v Trstu.

Konrad Jacopich trgovac z jedilnim
blagom v Trstu,
Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-
nizacij, navdnege in najfinjšega olja, najfinjšee te-
stene, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako
nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na de-
ležo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih stro-
jev, motorjev na plin in brizgalnic
vseh vrst. Kovarska delavnica. Alojzij Schroeck & C.
v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Pekarna in sladčičarna Jakob
Jellen
v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat
na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v
pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Za-
loga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Operater kurjih oces, (Kalistv
v diplomovan specializirani Giorani, ima svoj ambulatorij
Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6. pop.
ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstrani-
te kurjih oces in zaraščenih nohtov tudi v najbolj
kompliciranih slučajih na poseben način in brez
nikakršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju
1 kruna, na domu 2 kroni.

Remeljni v velikem izboru, bukove debla
orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice
za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za
stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez
v Trstu Via Fonderia št. 10.

Važno oznanilo!

Podpisani sumatra si v dolžnost javiti, da se
VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE
in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi
zalogi, analizirana in stavljeni pod stalno kontrolo
zavoda za kemično analizo, ovlaščena od c. kr.
avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137.
To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
sterstvo radi pregleda kvaranja vina, ki stavlja v
resno nevarnost ljudstvo.
Kdor si torej vkupi vino v moji zalogi, je
gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nege
da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
dejati bolnikom in konvalescentom, ker analizirani
zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
so čista in imajo vse potrebno vsebino, ki jo morajo
imeti najfinjša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 nov.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34
Fino vino iz VISA	34
Vino Opello	38
Belc vino iz VISA	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami
ulica Logna št. 6 (Dvorščak)

Pekarna in sladčičarna
Jakob Jurca

TRST. — Molin a vento št. 1
Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh,
vsakovrstne najfinjšee sladčice, nadalje
fina vina v buteljkah in moko v velikem
izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Jaz fina Csillag

Gospa Ana Csillag!
Prosim, da takoj pošljete šest
lončkov Vašega preskušenega ma-
zila za raščo las na naslov:
Gospa grofica Cavriani-Auersperg
Grad Gleichenberg
pri Gradcu.

Blag. gospa Ana Csillag!
Izvolite mi kretom pošte po-
slati s povzetjem zopet 2 lončka
Vašega izvrstnega mazila za ra-
ščo las.
Spoštovanjem
Emilija pl. Baumgarten,
Steyer.

Gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi kretom pošte
pošljete en lonček Vaše izvrstne
pomade.
Ludv. vit. pl. Ljehig,
Liberec.

Blag. gospa Ana Csillag!
Vaše znamenite pomade prosim
še en lonček
Crof Srečko Conrey,
Dunaj.

Blag. Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi kretom
pošte pošljete Vaše izvrstne lasne
pomade dva lončka.
L. Schweng pl. Reindorf,
c. kr. stotnika soproga v Pragi.

Gospa Ana Csillag!
Dunaj.

Od Vas poslana mi Csillagova
pomada je izvrstno delovala, in me
veseli Vas obvestiti o tem, da
sirnvo sem jo malo časa rabila.
Radi izvrstnega delovanja jo bom
toplo priporočala vsem prijateljem
in znancem.
Adela Sandrock,
gledališka igralka.

Vaše blagorodje!

Uljudno prosim, da bi mi s
poštnim povzetjem doposlala en
lonček lasnega mazila.
Gvido grof Starhemberg,
Kárpásd.

Blag. gospa Ana Csillag!

Blagovolite mi Vašega presku-
šenega mazila poslati še 1 lonček.
Jaka Girardi pl. Ebenstein,
Trient.

Blagorodna gospa Ana Csillag!

Dunaj!
Na ukaz Njene ekselece gospa pl. Szögyeni-
Marich prosim, da mi pošljete en lonček Vašega
izvrstnega mazila za 3 gl.
Sprejmite ob jednem zahvalo. Gospa grofinja
se je v vspehu mazila izkazala jako pohvalno.
Z odličnim spoštovanjem
Frida Giesla,
komorna gospa Njene ekselece

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi pošljete en
lonček Vaše izvrstne pomade za
lasi.

Grofica Vilma Metternich,
Grad Ruben p. Meranu, Tirolsko.

Blag. gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po povzetju 1 lon-
ček Csillagovega mazila za raščo
las kojega sem že imela.
Spoštovanjem
Kneg. Hohenlohe voj. kneg. Solm.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi Vaše slavno
znane lasne pomade pošljete še
en lonček.
Mejnigrof A. Pallavicini,
Abanji Szemere.

Gospa Ana Csillag!
Za še enkratno pošiljatev enega
lončka Vašega izvrstnega mazila
za lasi prosim
Knežinja Karlotha Cöthen
(Anhalt).

Vaš. Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi po poštnem
povzetju pošljete še en lonček
mazila za lasi.
Spoštovanjem
Baronka Baselli, Enns,
Westbahn.

Blag. gospa Csillag!
Slišal sem že mnogo dobrega o
Vašem čudodelnem mazilu, vsled
česar Vas uljudno, da mi kretom
pošte pošljete dva lončka.
Vas lepo pozdravlja
Antonija Welonter,
Gorica.

Gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po poštnem pov-
zetju dva lončka Vašega presku-
šenega mazila za lasi.
Graf Em. Esterhazy star.

Vaše Blagorodje!
Pošljite mi po poštnem pov-
zetju en lonček Vašega preskuše-
nega mazila za lasi.
Grofica pl. Wurmbrandt,
Birkfeld.

Blagorodna gospa Ana Csillag!

Dunaj.
Prosim, da na spodnji naslov blagovolite po-
slati za ekseleco gospo grofico Kilmansegg,
namestnico na Dunaju, Gosp. ulice 6, 3 lončke
pomade po 2 gl. za ohranjanje lasij, katera je
izkazala dobre vspehe.
Spoštovanjem
Irma Pletzl,
komorna gospa Njen. ekselece.

**Prvo primorsko podjetje za
razpošiljanje in prevažanje pobištva**
Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

**Specijalno bavljenje za inmagaciniranje
pohištva.** Pakovanje vsake vrste se izvrši na
najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-
danje in prevažanje pohištva po železnici in
morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor
tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici
s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše
konstrukcije.

**Sprejemanje posameznih kovčkov, za-
bojev, košev itd. za inmagaciniranje.**

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in
kamor si bodi.

**Odlikovan z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnamima**

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem
vzoru izdeluje po meri cenj. damam
in gospodom kakor tudi za otroke. Delo
okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih
in vseh ženskih boleznih, kakor: ne-
rednosti v perijodi, krvavenje, beli tok,
neredna lega maternice itd., kakor sploh
v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od
9-11 in od 2-4.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

Kožuhar in izdelovalec kap

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za ei-
vilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in
skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke
za zimo z jamstvom proti molemu in ognju.

ŠTEFAN CRUCIATTI
ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega
kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do
najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne
spomenike.

Velika zaloga slane ali žaganega mramorja
v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor
tudi za podove bodisi bele ali barvane.
Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih
cenah.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

- hripi (influenca) -

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

škatljica po 80 stotink.

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočajo

Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje

škatljica po 60 stotink.

Vdobja se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Piccola Jeroniti, Luciani, Vi-
tali & Varlaamov; v Beči: lekarna Prodan; v
Gorici lekarna Cristofolotti in Pontoni.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKODNE NA UPOGLED.

POMADA od LILIANA.
Brez olja in masti! Ne napravi
samo vsako lice nežno in po-
milno, nego tudi belo in
brez peg. Solnce pege
odpravi vsak z upo-
rabo iste. Cena 3
lonč. gl. 1-50;
antiseptično
denar 2 gl.
s post. v
red.

ANTIRHEUMIN-MAZILO
proti trganju in zbadanju v ro-
kah. Cena 1 lonček 1 gl.
50 nov. 2 lončeca 2 gl.
4 lončeca gl. 3-20
s post. v red ako
se denar naprej
pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM
„SALVATOR“.
On čisti kri, ker je najboljši domači zdravilo za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste
soke ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse
druge bolezni ki so označene v navodilu priloženem vsakemu lončku.

Cena omotu 12 steklenič 2 gl. 50 nov., 24 steklenič 4 gl. 50
nov., — 48 steklenič 8 gl. s post. v red ako se denar naprej
pošlje lokar

„SALVATOR“
v Varaždinu
(Hrvatsko)
FR. RIEDLA
lekarna k „SALVATORJU“
VARAŽDIN (Hrvatsko)

NAJBOLEJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

SREČA TUKAJ.
Spodaj označeni krasni predmeti:

33 komadov „franko“ samo za gl. 3.30
se vdobijo toliko časa, dokler zaloga traja, naravnost od
J. WANDERER, tovarna za ure, Krakov, Stradom 2

v dobju se

nikaka stenska ura! nikake igrače!

samo rabljivi predmeti od niklja, double pozlačenih in od pristnega srebra s pečatom c. kr.
puncovnega urada.

1 nikeljasta rem. žepna ura, 24 ur idola, jamčena za dober tek.

1 podoba cesarja Fran Josipa I. ali Njeg. svetosti papeža, tudi socijalistična na pokrovu ure.

1 mošnjček od usnja za to uro.

1 verižica od niklja ali pozlačena z lepim naveskom.

1 jako fino žepno ogledalo, okovano, dvojna šipa.

1 par finih gumbov od duble zlata, patentovani.

6 parov za ovratnike in prsnike z podlago od biserni matice.

1 elegantna škatlja za cigare ali cigarete.

1 par uhanov od pristnega srebra s škatljico.

1 kravatna spila od " za gospode ali dame.

1 prstan " za gospode ali dame.

15 razglednic iz Krakova, Prage ali Dunaja.

1 Brezplačno in franco

posljem moj velik ilustrirani cenik od ur in dragocenosti. — Ta garnitura velja mesto srebrnega prstana
z enim zlatim prstanom od 14 karatov gl. 5-50.